

Svenska Canada-Tidningen

BOX 2978. TELFON 2218.
Utgivna hvarje onsdag af
CANADA WEEKLY PRINTING CO., LTD.
225 Logan Ave., Winnipeg, Man.

PRENUMERATIONSPRIS:
Helt år (12 nummer) \$1.00
Halvt år 50
Tre månader 25
Helt år till Fjärra Staterna 1.50
Helt år till Sverige 2.00
Halvt år 1.00

Prenumerationsmodell kunnas skickas skriftligt till redaktionen eller genom Post eller Express Money Order eller Postal Note. Dessa skickas, som ej behöfver registreras, böra göras tillbetalda till **THE CANADA WEEKLY PRINTING CO., LTD.**

Prenumerant, som önskar sin adress ändrad, skickas ett inlämnat karta med gamla och nya adressen.

Inlämnade prenumerationsmodeller skrivna endast på den gula adresslappen.

C. ALBIN JONES, Redaktör.
E. ENSTROM, Redaktör.

CANADAS FLOTTFRÅGA.

Ett måstärkt tal af premierminister Laurier.

Oppositionsledaren Borden ändrar hållning.

I torsdags genomgick regeringens flottlagsförslag den s. k. andra läsningen i Dominionparlamentet. Premiärminister Laurier höll därvid ett glänsande tal, hvart han under två timmar energiskt påvisade regeringens kända hållning i flottfrågan. Han uttryckte från oppositionens ändrade ställning i denna fråga. Först hade som bekant hela parlamentet under förra sessionen enhälligt fattat den försvarsresolution, hvarfver regeringen nu dragit konsekvenserna. Men sedan hade oppositionen tagit till sig avstånd från dessa konsekvenser och vore nu ej med på regeringsförslaget om en egen flotta för Canada. Premiärministern framhöll emellertid kraftigt att en canadensisk flotta i samverkan med moderlandets vore den bästa lösningen af såväl Canadas som det engelska världsmarkets försvarfråga.

Talet var synnerligen verkligtfullt och hans uttalande hyllning till Canadas, moderlandets och det britiska världsmarkets stora framtida framkallade en enstämmig demonstration — hela parlamentet reste sig nämligen efter talets slut och sjöng nationalhymnen.

Oppositionsledaren R. L. Borden syntes nu åter ha ändrat hållning i försvarsfrågan. I ett något oklart anförande tycktes han nu vilja göra gällande att Canada genast bör lämna England ett kontant flottbidrag af 20 miljoner dollar men att vi ändå samtidigt kunna börja bygga en egen flotta.

Mr Borden fronderande partikamrater F. D. Monk hade däremot ej ändrat mening. Han framhöll liksom vid åtskilliga föregående tillfällen att Canada ej bör ha någon skyldighet att bistå England i händelse af krig, och han förklarade att denna fråga skulle underkastas folkomröstning, innan parlamentet fattar något definitivt beslut.

Det konservativa partiets hållning i försvarsfrågan är sålunda allt fortfarande ganska vacklande.

HUDSON BAY-JÄRVÄGEN.

Skall omedelbart påbörjas.

Som vi i vårt förra nummer i kortt meddelade, skall regeringen börja bygga en järnväg mellan Hudson Bay och James Bay. Ruten i fråga blir af så vit betydelse för stora delar af västra Canada, att vi nu anse det skälligt att återkomma till saken och ge en fullständig redogörelse för regeringens ståndpunkt i denna viktiga fråga.

Det glada budskapet afgafs i Dominionparlamentet af järnvägsministern Graham. Inledningsvis påpekade han den meningsfulla betydelsen som helt nyligen upptäckt bland fiskarna i den lämpigaste sluttningen vid Hudson viken. Förut hade man allmänt antagit Churchill vara den lämpigaste sluttningen, men senare undersökningar synas ha ådagalagt att Nelson skulle vara fördelaktigare. Detta skulle dock ingalunda fördröja järnvägsarbetets påbörjande. De första två hundra milen äro i hvarje fall till sin riktning bestämda och följande därefter behöfver utställningen göras om, därest man bestämmer sig för Nelson som sluttning. Under tiden skall regeringen föranstalta om en grundlig undersökning af de båda föreslagna hamnarnas olika fördelar och olägenheter, hvarrefter den lämpigaste kommer att definitivt utseas till järnvägens sluttning.

Af den företagens utredning framgår att den planerade järnvägen kommer att nedbringa frakten i exportspann till Europa med 5 cents pr bushel, hvarigenom stora summor skulle besparas åt farmarna i västra Canada.

Beträffande Hudson Bay-järnvägens inverkan på utskrikerna för Georgian Bay-kanal projektets realiserande, gaf järnvägsministern uttryck till en mycket optimistisk uppfattning.

Jag tror, sade han, att vi under de närmaste 25 åren skola ha tillräckliga resurser att realisera alla de kommunikationsplaner som nu projekteras. Och hvad mera är, jag tror att landets produktionsförmåga till

dess skall ha ökat så oerhördligt att vi trots allt ej skola ha för många järnvägs- och kanalprojekt för utskrikandet af våra produkter.

Mr Graham framhöll vidare att kol skulle kunna fraktas i Hudson Bay-linjen från Nova Scotia till västra Canada. Den beräknade kostnaden för järnvägs byggande uppgår till omkring 16 1/2 millioner dollar.

DE ENGELSKA VALEN.

De jättelika krigskostnaderna.

Det klingar så folkligt, så demokratiskt när de såsom politiska talare mest framstående i lörerna den ene efter den andre på de offentliga valmötena sökte rättfärdiga öfverhuvuds behandling af budgeten och därmed framtingandet af allmänna val. Öfverhuvudet betraktade sig blott som tillvaragare af folkets sanna intressen, som emot en despotisk regering och ett despotiskt underhusförläta. Oafsedt alla politiska motiv är det emellertid en mycket allvarlig historia att taga på sig ansvaret att igångsätta valmaskineriet i ett sådant land som England. Allmänna val betyder enorma uppföringar af pengar och arbetskrafter. Man betänker blott att det finnes öfver 1,200 kandidater som under de sista fjorton dagarna före valen utveckla den mest intensiva verksamhet med hela sin här af hjulpare. Det beräknas att kandidaterna den tiden tala på minst tre valmöten dagligen förutom det att de personligen besöka hvarje väljare en eller ofta flera gånger. På hvarje valmöte finnes dessutom obligatoriskt vid kandidaternas sida minst två andra talare. Det blir alltså tio tusen politiska tal om dagen ensamt från kandidaternas plattformar. Då rikna vi alltså icke de otaliga vandrande gattalarna som betalas af de stora politiska associationerna och med sin hopfullbara talartid och sin agitationalliteratur samvetgrant genomgå så stad och land.

Men penningutgifterna. Det kan kanske med stort berättigande sägas att nutida engelska val väsentligen vinnas genom pengar och skicklig organisation. Ur den synpunkten är det säkert lyckligt att valen i regeln äro rum blott hvar femte eller sjätte år. Trots lagen mot valmutor som verkligen lyckats sätta stopp för det öppna röstköpet och de svåraste försynelserna val valen måste vägen till parlamentet beläggas med guld. Ensam de valkostnader som äro lagligen tillåtna och som omöjligt kan stå bokföras af valagenterna för att sedan granskas af underhuset utgöring vid senaste valet till nära 21 miljoner kronor. Antalet afgifna röster var något öfver 5 1/2 miljoner. Men hela kostnaden för att hålla parti maskineriet väl oljadt, som det heter, och utgifterna för organisation och propaganda i sin helhet kan icke med någon större tillförlitlighet beräknas men uppskattas till omkring hundra miljoner kronor för hvarje valperiod. Utgifterna under hand och betalning af agenter i tyshet är olagligt men lagen kan icke röra vid den process som kallas att "nåma valkretsens" det är orsaken hvarför de officiella redogörelserna icke äro i stånd att ange de belopp som utges.

Hundra miljoner kronor är en stor summa för partimaskineriet men ändå dock betraktas valkostnaderna i vissa afseenden billigare i jämförelse med hvad som före valkorruptionens lagens tillkomst utgafs i somliga valkretsar. Då kunde ofta upp till tio miljoner offras under striden i en af de stora valkretsarna. Det berättas att när Fox blev vald för Westminster-streken kostade det denna summa, och innan svåra straff undertryckte den öppna valkorruption var det lika så ovanligt att stora landadelsfamiljer pantsatte sina egendommar för att vinna någon starkt omstridd valkrets. Det var på den tiden då de feodala traditionerna ännu behärskade väljarna och striden stod mellan berömda whigs och toryfamiljer, då man ännu röstade för Cavendish eller Spencer eller Howard eller därefter att fader och farfäder följt dem.

Nu bestämmer lagen ett bestämt maximum officiella valutgifter för hvarje valkrets. För stadsvalkretsar, i hvilka väljarna icke öfverstiga 2,000 till antalet, är denna summa 7,000 kronor och i landsvalkretsar af samma storlek 13,000. För hvarje nytt censural valmän ökas maximumbeloppet med 600 och 1,200 kronor respektive. Den största summan af dessa valkostnader tillfaller valförlustarna eller för senaste val omkring 3 miljoner kronor. Därför komma aflösningsarna att valagenterna, af hvilka hvarje kandidat har sin, med utgifter under 3 miljoner. Alla dessa utgifter falla på kandidaternas och deras understödjare; staten betalar ingenting.

UTLANDET

Egypten. — Den amerikanska aviatoren Mortimer Singer föll i tisdags ned med sitt aeroplan under flygförök i Cairo. Han bröt af sig en armen och begge benen.

Spanien. — En s. k. "glädjande tilldrageles" väntas af kungliga familjen i senare hälften af maj. Kungparet har fört tre barn, två prinsar och en prinsessa, den senare född den 22 juni 1909.

Turkiet. — Regeringen har på diplomatisk väg underlåtit makterna, att om kretsens sända delegater till grekiska parlamentet, kommer Porten att upptaga detta som en krigsförklaring och handla därefter. Förhållandet till Grekland har dock senare blivit bättre.

Frankrike. — I Paris tror man sig med bestämdhet veta, att Walter Wellman, som lämnade staden i lördags för att resa till New York, planlagt en ballongfärd öfver Atlanten från New York till England eller Frankrike. Färden skall företagas i juli månad.

Cuba. — De förnämsta amerikanska hotellet på Cuba ha vägrat att mottaga negrer, och med anledning därav har ett rasiskt varit näst utbrutna med kväfts i sin linda. Negrerna ha emellertid härf fått anledning att bilda en ny organisation, ett politiskt negeparti, som skall söka tillvala sig regeringskontrollen på ön.

Grekland. Militärdagen har framkallat en ny ministekris genom att bevilja premiärministern för oduglighet i ämbetet. Lagan yrkar på nationalförsamlingens inkallande.

Efter upprepade konferenser med de politiska ledarna gaf kung Georg i söndags sitt bifall till nationalförsamlingens sammankallande och uppdrog åt Dragoumis att bilda ett nytt kabinet.

Ungarn. — Det helt nyligen bildade kabinettet Hedervary led i fredags ett svårt nederlag, i det att underhuset afgaf ett misstroendevotum, mot dessam. Premiärministern förklarade då, att han icke kunde på stående fot besluta sig huruvida han skulle afgå eller upplösa riksförsamlingen. Därpå drog han upp ur fickan ett kejsarligt dekret, hvarigenom riksdagen ajournerades till den fjärde nästkommande mars. Då ministern aflägsnade sig, uppstod det oväsen, som numera synes vara obligatoriskt vid ungerska riksdagens hemförföring.

Italien. — Åttiotusen armeniska kristna, som flytt till Sicilien, hålla på att förgås af hungersnöd. Armeniska nödhjälpsföreningen i New York har utsändt insamlingslistor.

Italien hemskötes i förra veckan och i början af denna af stora öfversvämningar liksom Frankrike på mindre skala. Rom och Neapel ha lidit stor skada. I södra delen af landet ha talrika jordstötter förömmits.

Österrike. — Emedan mjölktrusten i Wien höjt priserna, ämnas stadens myndigheter inrätta ett stadsmejeri, som skall försörja allmänheten med mjölk till billigt och beständigt pris. Hufvudstadens befolkning har inkräskt en konvention af mjölk och gräddor högt betydligt, och följden är den, att enorma kvantiteter oädligt mjölk surnar och försäkras truten stora förluster.

Trusten har bildat en krigskassa och ämnar hålla priserna uppe till hvad pris som helst. Missnöjet med mjölkfrågans ställning är stort, och kriget mellan producenter och konsumenter lofar att bli både långvarigt och häftigt.

England. — Lordmayorn i London, Sir John Knill, har öppnat offentlig undersökning till förmån för de genom öfversvämningen i Frankrike nödlidande.

Sjundrafemti tjänsteanskaffningskontor öppnades i tisdags kl. 9 på morgonen i alla delar af landet, och i slutet af juli komma ytterligare ett hundrafemti att öppnas. De stå alla under handelskammarens kontroll och inrättas af regeringen. Man tror sig på det sättet kunna bereda hvarje arbetsför individ tillfälle till arbete. Planen är ny för Storbritannien men har fört försök i Frankrike, Tyskland, Schweiz och Belgien. Man väntar emellertid starkt misstroende från arbetsgivarnas sida mot denna plan, som ej faller dem i smaken, emedan de anse att arbetare på detta sätt rekommenderas utan att förtjäna det.

JOBS VANNER.

Dåliga tröstare.

Liksom Stockholm och många andra europeiska hufvudstäder var Paris ursprungligen beläget på holmar och långa kringflytt af vatten. Orsaken var, att alla hufvudstäder vore befästade, och de naturliga befästningarna, såsom vatten, äro ju de billigaste. Men gifvetvis äro lågländta ställen mera utsatta för öfversvämningar och höglånda trakter. Paris har i detta fall mycket sorgliga erfarenheter, hvaraf man sökt så godt som möjligt draga nytta.

Men att fullständigt värna sig mot naturföreteelser är ju omöjligt.

Ifall pariserna på förhand vetat att öfversvämningen skulle komma, så är det knappast troligt att de knappt draga någon fördel af varningen. Troldren hade många människor i skidant fall skyndat att sätta sina person i säkerhet. Men det är högt tvifvelaktigt om man genom några försiktighetsåtgärder skulle kunna hindra den materiella skada, som åstadkommit. Glädjande är det för öfrigt, att enligt alla underberättelser, öfversvämningen kostat endast obetydliga förluster i människolif.

Nu synes all fara vara öfverstånden. De materiella skadorna kunna botas. För en så rik och sparsam nation som den franska, hvilken utan ansträngning kunde betala fem miljoner franc till det segrande Tyskland, är denna förlust jämförelsevis lätt att bära. Andra nationer ha ju också skyndat att ricka hjälpsam händer, hvilket är ett glädjande bevis på den tilltalande förhållningen mellan jordens civiliserade nationer.

Med glädje ha fransmännen säkerligen mottagit dessa och många andra bevis på deltagande. Men det finnes ett visst slags deltagande, som aldrig utblir efter en olycka och som aldrig undgår att reta i stället för att trösta den bedröfvade.

Detta deltagande må vara klädt i olika ordalag, men det kan alltid förkortas till den enkla frasen: Det borde ni ha vetat förut. Påfven i Rom har gråtit öfver det franska folkets olyckor, men han kunde icke undgå att strö salt i säret genom att försäkra de olyckliga, att de hade sig själva att tacka därför, ty de hade förtjänat Honom som makt hafver i vädrat genom de lidandena de låtit hans kyrka undergå. Man har också sett åtskilliga katolska prelater i Amerika pligtskyldigast instämma i den helige faders ovederhäftiga tolkning af den Högstes rådslag. Lika gärna kunde de ha sagt att han skickat kometen för att tukta de ogodaktiga fransmännen.

SKÄMT OCH ALLVAR.

Hur Sverige "utvecklats".

Riksdagen öppnades som vi fört meddelat, högtidligt af konungen på rikssalen i måndags tre veckor sedan.

Det allra viktigaste majestädet hade att förkunna för rikets samlade fader (eller farbröder, som de också kallas), var, att det kungliga huset blifvit välsignadt med en ny medlem sedan riksdagen senast åtskildes. Af den unge hertigen af Småland följade näst utgå en rik källa till glädje och tacksmott icke blott för hertigens förtidra, farföräldrar och andra släktingar utan äfven i gemen för hela svenska folket och dess nu samlade representanter, sådan var naturligtvis hans majestätets tankegång.

Var därför har meddelade den glada underrättelsen genast i början af sitt trontal för att gifva farbröderna den nödiga sinnessyrkan att bära de pröfningar, som återstoden af trontalet beredd dem. Där talades nämligen om storstrecken och den härjande verkningar samt om den högljudda hylsen som möter ögat hvarsin hvarsin gård. Det är en landsfaderlig regerings tunga plikt, som den måste fullgöra, om ock med blöddande hjärta, att råda bot för denna statskrisis genom — inskränkningar på alla områden, att börja med civilistan och sträckande sig genom alla grenar af statsförvaltningen, där de goda tiderna kommit utgifterna att alltjämt ökas.

Det var en hyggelig och förståndig regering, tycker ni nog? Men ursäkta, det var bara ett litet skämt. Kungliga majestäts föreslag inga inskränkningar vare sig i civilistan, i riksmakten till lands och vatten eller i alla sina trogna ämbetsmän. Utgifterna kunna emellertid minskas. I somliga fall måste de i stället ökas. Därför finnes naturligtvis ingen annan utväg än att föreslå nya skatter. Ty hvad som vore att betrakta skatten som oförsvärig missushållning för den enskilde, det blir höjden af visdom i statsekonomien.

Under de första åren, sedan lifsmedellarna infördes, pekade det protektionistiska partiets hufvudorgan med stolthet på "den kraftigt sig förökande budgeten". Det blef ett bevingadt ord, mycket passande för själva budgeten, hvars vingar tycktes växa sig starkare och kraftigare med hvarje dag.

Som sagt, i statsekonomien kallas detta för "utveckling", och hur har inte den kungliga svenska budgeten utvecklats under de senaste tjugo åren!

År 1890 slutade rikstaten på 92.8 millioner kronor.

Tio år senare (1900) hade den hunnit "förökra sig" till 137.3 mill.

Och nu år 1910 kommer den ståtliga siffran af 228.1 millioner.

Observera, att detta vackra resultat uppnått på knappa tjugo år eller sedan lifsmedellarna infördes genom riksdagsbeslut år 1888. De, som hyste betänkligheter mot beskattningens tillförlitlighet, skulle med kunglig försäkran, att det väntade öfverflödet i statsskatten skulle "bereda stadigvarande förmåner åt de klasser i samhället, för hvilka de nämnda skatteförändringarna äro mest kännbara". Och huru inriktades detta kungliga löfte, hvart det påstods, att man främst afså införandet af äldersomsorgsliknande arbetare? Den protektionistiska regeringen uppdrog åt tillkallade

sakkunniga att företaga en utredning af, huru inkomsten af lifsmedellarna skulle bäst användas. Denna s. k. öfverflödskomité afled i tyshet af den enkla orsaken att — det icke blef något öfverflöd att förfoga öfver.

Penningar strömmade in, mycket mer än man beräknat. Men omedelbart anmälde sig nya statsbehof, hvilka syntes de styrande viktigare än de ändamål, som antydts i det ofvan citerade kungliga löftet. Det var synnerligen den protektionistiska politikens beräkning att fastslå lifsmedellarna för all framtid genom att binda inkomsten därav vid stadigvarande statsutgifter. Men ändå räckte det inte till, ty den "kraftigt sig förökande budgeten" fordrade oupphörligt nya skatter. Och under tiden har Sveriges utländska statsskuld stigit, så att allena af årliga räntorna vuxit från tio till nitton millioner kr. på tjugo år.

Om det ofta är svårt att förekomma en olyckshändelse, är det däremot lätt att vara beredd på att den kan inträffa. Köp för 25c en flaskas Chamberlains Liniment, det är bra för sensträckningar, svullnader etc. Säljes öfverallt.

The Walker

3 kvällar med början torsd. den 10:e feb.

MATINE LÖRDAG.
Mort. H. Singers sällskap gifver den glada operetten

A Stubbom Cinderella

Med Homer B. Mason.

En mängd fängslande scener. Korporealen från den berömda Princess Theatre — den bästa sång- och danskör i Amerika.

70 uppträdande.
Biljetter till salu fredag.
Kvällar: \$1.50 till 25 cents.
Matinées: \$1.00 till 25 cents.

GRAND THEATRE

Drar alltid fullt hus

SISTA VECKAN

The BLACK FLAG

Utomordentligt intressant
Kvällar, kl. 8.30: 15c. till 50c.
Matinées, kl. 2.30, torsdag och lördag: 10c. till 25c.

PHONE MAIN 3010.

NÄSTA VECKA

Burlesque

WINNIPEG

HELA DENNA VECKA

The Man from Home

At Booth Tarkington och Harry

Leon Wilson.

\$1.50 till 25 cents.

MATINÉER Onsd. och Lörd.

EN DOLLAR PRESENT

till våra läsare.

Hvar och en som NUGENAST insänder 1 dollar (som betalning för gammal eller ny prenumeration) får samtligt uppgifva namnet på två vänner eller anhöriga i Sverige till hvilka vi under hela året 1910 gratis skicka vår "Månadsupplaga för hemlandet". Pris 50c. pr årsnummer — alltså 1 dollar värde gratis. Erhålls endast som gratisprenie.

Svenska Canada-Tidningen.

DOMINION TEATERN

JOSEPH P. SHREHAN
POLLARD-FISHER CO.
Claude—Cleveland—Marion

GILLIAN och MURRAY

LAROLA

JOHNNY FORD

FRANK MAYNE & CO.

NORDEN

möter andra fredagen i hvarje månad kl. 8 e. m.
SVENSKA CAFEET, Logan Ave. och Ellen St.
Middagsbuffé 50 cents.
J. Lundvall, Swan Nelson, Fin. sek. Ord. i sjuk. kom. 231 Newton Ave., 348 Ellen St.

GOOD TEMPLAR LOGEN

10 "Framtidens Hopp" möter hvarje torsdag kl. 8.30 e. m. i I. O. G. T. Hall, hörnet af Logan Ave. och Ellen St.

Chas. Holmberg, L. D. 402 Logan Ave.

S. C. PETERSON

Svensk läkare och kirurg.

Kontor: Hörnet af Main och Market Sts.

Telefon:—7922.

Bostad: 96 Dagmar St.

Telefon:—6382.

Timmar: 1 till 4 och 7 till 8 e. m.

Svensk Läkare Dr. C. E. Johnson

Kontor: 678 Main St. (Ingång i Dominion Bankens norra filial trappuppgången till venster.) Näst intill Gordon-Mitchells apotek. Telefon 5318. Timmar 1-4 e. m. eller efter öfverenskommission. — Bostad: 160 Cathedral Ave., Telefon 5318.

Björnson & Brandson

LÄKARE.

Kontor: 650 WILLIAM AVE.

Telefon 89.

Mottagningstid: 1.30-3, 7-8 e. m.

Bostad: 620 McDermott Ave.

Telefon 4300.

MARTYN F. SMITH

TANDLÄKARE.

Fairbairn Block, cor. Main & Selkirk.

Specialist i plombering, "Crown" och "Bridge" arbete. Absolut smärtfri tandutdragning. Ingen värk eller gomsvullnad efteråt.

Kontorstelefon 6944.

Bostadstelefon 6462.

Öppet aftnar 7-9.

A. S. BARDAL

BEGRAFNINGSS BYRÅ

Begravninngar utföras skymdast till moderat pris.

HYKKUSKVERK.

Första klassens dröskor, Telefon 308.

Barndal Block, 121 Nens st.

The Morden - Moxnes

DENTAL PARLOR

Skandinaviska talas. Smärtfri utdragning och "Crown o. Bridge" arbete.

620 1/2 Main St. Hör. Logan

H. J. SMITH

Kgl. Svenska Vicekonsulatet. Tel. 832. Bostads-tel. 2089. 55 MERCHANTS BANK WINNIPEG

Skand. Advokat Thos. H. Johnson,

Barister, Solicitor, Etc.

Kontor: Room 33, CANADA LIFE BUILDING. Lördet af Main och Portage Ave.

J. THOMSON & CO.